

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 815/2016-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. januára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) o sťažnosti [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Beňová, s. r. o., Blumentálska 8, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka Mgr. Martina Beňová, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 22/2013, za účasti Okresného súdu Bratislava III, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČNÝ ZNAČENIE] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 22/2013 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava III p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 22/2013 k o n a l bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré jej j e Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 303,16 € (slovom tristotri eur a šesťnásť centov) na účet jej právnej zástupkyne Advokátska kancelária Beňová, s. r. o., Blumentálska 8, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. septembra 2016 doručená s'ťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou Beňová, s. r. o., Blumentálska 8, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka Mgr. Martina Beňová, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 22/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo s'ťažnosti, ako i z vyžiadaného spisu sp. zn. 15 C 22/2013 ústavný súd zistil, že s'ťažovateľka je v procesnom postavení žalobkyne účastníčkou napadnutého konania o zaplatenie sumy 39 832,70 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej trestným činom podvodu. Návrh na vydanie platobného rozkazu s'ťažovateľka podala okresnému súdu 19. septembra 2012.

S'ťažovateľka v s'ťažnosti okrem iného uvádza:

«Podaním zo dňa 12. 02. 2013 sa sťažovateľka na výzvu konajúceho súdu vyjadrila k odporu žalovanej a zároveň čiastočne vo výške 663,88 € vzala svoj návrh voči žalovanej späť. Predmetným podaním sťažovateľka konajúcemu súdu poukázala na fakty jednoznačne vyplývajúce z predchádzajúceho trestného konania, ktorým bola sťažovateľka po prvé uznaná vinnou za úmyselný trestný čin podvodu a po druhé bolo v konaní preukázané, že žalovaná spôsobila sťažovateľke škodu vo výške 39 832,7 €..

Po takmer 2 mesiacoch nečinnosti konajúceho súdu bol sťažovateľkou konajúci súd podaním zo dňa 09. 04. 2013 zdvorilo požiadaný o zabezpečenie plynulosti konania sp. zn. 15 C/22/2013 nakoľko od posledného procesného úkonu sťažovateľky, teda od vyššie spomínaného vyjadrenia k odporu zo dňa 12. 02. 2013 jej nebol známy žiaden nový postup konajúceho súdu.

Sťažovateľka oprávnene očakávala od konajúceho súdu obnovenie a následné zabezpečenie plynulosti konania, no nedočkala sa ani po uplynutí 22 mesiacov od žiadosti o zabezpečenie plynulosti konania.

Po uplynutí celého 1 roka a vyše 10 mesiacov od žiadosti o zabezpečenie plynulosti konania, bola sťažovateľka nútená v zmysle § 62 a násl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov podať dňa 16. 02. 2015 predsedovi Okresného súdu Bratislava III, JUDr. Tomášovi Michálekovi, sťažnosť zo dňa 09. 02. 2015 proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v konaní...

Dňa 18. 03. 2015 teda po 2 rokoch a necelom 1 mesiaci od posledného procesného úkonu sťažovateľky... bolo konajúcim súdom vo veci 15 C/22/2013 vytyčené prvé pojednávanie...

Dĺžka konania 15 C/22/2013 tak ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti predstavuje obdobie 4 rokov. Predmetnému konaniu však predchádzalo vyše 6 ročné bezprostredne súvisiace trestné konanie, ktorého závery o vine žalovanej a výške škody spôsobenej sťažovateľke majú rozhodujúci vplyv na konanie 15 C/22/2013. Celková dĺžka konania 15 C/22/2013 vrátane dĺžky zaväzujúceho trestného konania tak ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti predstavuje obdobie vyše 10 rokov, pričom do dnešného dňa nebolo vo veci 15 C/22/2013 rozhodnuté v jej merite.

... nie je možné predmetné konanie 15 C/22/2013 hodnotiť ako právne zložitú vec nakoľko už v predchádzajúcom trestnom konaní bola žalovanej v rámci dokazovania vyčíslená spôsobená škoda vo výške 39 832,7 €. S uvedenou skutočnosťou sa stotožnil aj okresný súd Bratislava III v rámci zrýchleného konania o návrhu na vydanie platobného rozkazu 39 Ro/884/2012, kedy tento vydal a zaviazal žalovanú zaplatiť sťažovateľke 39 832,7 €.

Sťažovateľka v konaní 15 C/22/2013 (predtým 39 Ro/884/2012) vystupuje dostatočne aktívne a s náležitou súčinnosťou. Sťažovateľka sa až na jediné osobne zúčastnila všetkých pojednávaní, ktoré sa vo veci uskutočnili, pričom neúčast' na pojednávaní zo dňa 15. 06. 2016 spôsobenú zdravotnými ťažkosťami sťažovateľky bola náležite ospravedlnená.

Je preto na mieste označiť toto vyše 2 ročné obdobie procesného vakuu zapríčineného konajúcim súdom za neprijateľné, a to najmä vo vzťahu k už predchádzajúcemu časovo vyčerpujúcemu trestnému konaniu, ktorým boli o. i. objasnené všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie v konaní 15 C/22/2013.

Dňa 18. 03. 2015 sa uskutočnilo prvé pojednávanie, ktorého trvanie nepresiahlo 30 minút nakoľko sa žalovaná ani jej právny zástupca nedostavili a konajúci súd pojednávanie odročil na 06. 05. 2015. Žalovaná bola na predmetné pojednávanie riadne a včas predvolaná nakoľko zásielka s predvolaním jej bola doručená 03. 03. 2015. Konajúci súd však zvolil neefektívny postup keď vopred neospravedlnenú neprítomnosť žalovanej ospravedlnil a dokonca jej ani neuložil poriadkovú pokutu, ktorou by žalovanú „motivoval“ k riadnemu plneniu zákonnej povinnosti.

Do posledného pojednávania dňa 15. 06. 2016 uskutočneného pred podaním tejto sťažnosti, teda po celých 3 rokoch a 4 mesiacoch od vyjadrenia sťažovateľky nebol konajúci súd schopný zabezpečiť vedenie čo i len jedného pojednávania tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá hoci osobná prítomnosť oboch strán vrátane ich zástupcov bola viackrát zabezpečená.»

Sťažovateľka na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti žiada, aby ústavný súd o nej rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikáže okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných

prieťahov, prizná jej finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ako aj trovy právneho zastupovania v konaní pred ústavným súdom v sume 303,16 €.

Požadovanú výšku finančného zadosťučinenia sťažovateľka odôvodňuje okrem iného takto:

„Nemajetkovú ujmu vidí sťažovateľka v psychickej ujme v podobe absencie účinnej a promptnej formy riešenia jej nároku na náhradu škody spôsobenej trestným činom žalovanej, za ktorý bola právoplatne odsúdená dňa 11. 04. 2011. Konanie 15 C/22/2013 po rozhodnutí o vine a treste žalovanej má vo všeobecnosti pre sťažovateľku tohto konania dôležitý význam najmä z hľadiska uplatnenia jej majetkových práv. Sťažovateľka je po celú dobu predmetného konania vystavovaná právnej neistote spojenej s otázkou či jej bude priznaná náhrada škody, ktorú jej spôsobila úmyselným podvodom žalovaná. Neistota tkvie najmä v skutočnosti, že výška samotnej škody bola v priebehu 6 ročného trestného konania vedeného voči žalovanej hodnoverne preukázaná a vyčíslená následkom čoho bola žalovaná aj spravodlivo odsúdená, no kvôli zjavným prieťahom v civilnom konaní má obavu, či sa jej dostane spravodlivosti. Podstatnou je aj skutočnosť, že sťažovateľka je osobou vyššieho veku, má vyše 70 rokov a konanie 15 C/22/2015 je len v štádiu prvého stupňa. Na jednej strane protiprávnym konaním žalovanej, bola sťažovateľke spôsobená škoda vo výške 39 832,7 € no neopomenuteľnou je aj skutočnosť, že týmto protiprávnym konaním sťažovateľka doslova prišla o strechu nad hlavou, podstatnú časť svojich úspor a dostala sa do neľahkej životnej situácie, kedy je odkázaná na finančnú pomoc rodiny, nehovoriac o psychických následkoch spojených so stratou bývania aj finančných prostriedkov z dôvodu podvodného konania žalovanej. Predlžujúce sa konanie aj po vyše 4 rokoch prieťahov a nehospodárnosti konajúceho súdu sťažovateľke opätovne oživuje negatívne spomienky na kontakt so žalovanou a neľahký osud, ktorý ju v tejto spojitosti následne postihol, z tohto dôvodu máme za to, že požadované finančné zadosťučinenie by malo byť určené vo vyššej výške.“

Ešte pred predbežným prerokovaním sa po predchádzajúcej výzve ústavného súdu vyjadril k sťažnosti predseda okresného súdu prípisom sp. zn. Spr. 3667/2016 z 30. októbra 2016, prílohu ktorého tvorí vyjadrenie zákonného sudcu konajúceho v napadnutom konaní.

V podstatnom sa v ňom okrem popisu jednotlivých procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní, poukazuje na vysokú pracovnú zaťaženosť príslušného zákonného sudcu.

Z predloženého spisového materiálu okresného súdu vyplýva, že v napadnutom konaní boli vykonané tieto procesné úkony:

1. Sťažovateľka podala 19. septembra 2012 okresnému súdu návrh na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie sumy 39 932,70 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej trestným činom podvodu (k návrhu priložila odsudzujúci trestný rozsudok Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 1 T 77/2010 z 11. apríla 2011 proti žalovanej).

2. Okresný súd o návrhu sťažovateľky rozhodol platobným rozkazom sp. zn. 39 Ro 884/2012 z 25. septembra 2012, proti ktorému žalovaná podala 20. novembra 2012 odpor.

3. Uznesením okresného súdu z 3. decembra 2012 bola žalovaná zaviazaná na úhradu súdneho poplatku za podaný odpor. V ten istý deň okresný súd zaslal odpor na vyjadrenie sťažovateľke.

4. Po podaní odporu bola vec prevedená do registra „C“ pod sp. zn. 15 C 22/2013 dňa 13. februára 2013.

5. Sťažovateľka sa podaním doručeným 12. februára 2013 vyjadrila k obsahu odporu.

6. Podaním z 11. apríla 2013 sťažovateľka požiadala o zabezpečenie plynulého pokračovania v konaní a následne 16. februára 2015 podala sťažnosť na prietahy adresovanú predsedovi okresného súdu, ktorý v prípise z 13. apríla 2015 uznal jej dôvodnosť.

7. Prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 18. marca 2015, avšak z dôvodu neprítomnosti žalovanej bolo odročené na 6. máj 2015.

8. Dňa 5. mája 2015 žalovaná požiadala o odročenie termínu pojednávania z dôvodu, že nie je právne zastúpená; okresný súd žiadosti vyhovel a pojednávanie odročil na 19. jún 2015.

9. Pojednávanie konané 19. júna 2015 bolo odročené na účely pokusu o zmier na 7. október 2015.

10. Na pojednávaní konanom 7. októbra 2015 sa nezúčastnila žalovaná z dôvodu predchádzajúcej práceneschopnosti, ktorá skončila deň pred pojednávaním; pojednávanie bolo odročené na účely zisťovania pobytu žalovanej, keďže nepreberala súdne zásielky.

11. Pojednávanie uskutočnené 19. februára 2016 za účasti všetkých účastníkov bolo odročené na 4. marec 2016 s tým, že okresný súd poskytne priestor na vzájomné kladenie otázok účastníkmi.

12. Pojednávanie uskutočnené 30. marca 2016 (účastníci prítomní, pozn.) bolo odročené na účely ďalšieho kladenia otázok sťažovateľke zo strany právneho zástupcu žalovanej.

13. Pojednávania nariadeného na 15. jún 2016 sa sťažovateľka zo zdravotných dôvodov nezúčastnila; pojednávanie bolo odročené na účely kladenia otázok sťažovateľke. Právny zástupca sťažovateľky na pojednávaní uviedol, že trestným rozsudkom je súd v civilnej veci o náhradu škody viazaný, pokiaľ ide o otázky zodpovednosti, pričom vo vzťahu k spornej výške škody opätovne navrhol vykonanie znaleckého ohodnotenia členských práv v bytovom družstve.

14. Pojednávanie nariadené na 5. október 2016 bolo odročené pre neprítomnosť žalovanej; okresný súd nariadil termín pojednávania na 30. november 2016 na účely zhrnutia návrhov účastníkmi a ich vyjadreniam k vykonanému dokazovaniu.

Uznesením sp. zn. II. ÚS 815/2016 zo 4. novembra 2016 ústavný súd prijal sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v rozsahu namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedu okresného súdu, aby prípadne doplnil predchádzajúce vyjadrenie k sťažnosti a zároveň oznámil, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predseda okresného súdu v prípise sp. zn. Spr. 3667/2016 z 25. novembra 2016 oznámil, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, a svoje predchádzajúce vyjadrenie k sťažnosti nedoplnil.

Následne ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby sa vyjadrila, či trvá na konaní ústneho pojednávania, a zároveň jej zaslal vyjadrenia predsedu okresného súdu sp. zn. Spr. 3667/2016 z 30. októbra 2016 a z 25. novembra 2016 na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska.

Právna zástupkyňa sťažovateľky v podaní doručenom ústavnému súdu 23. decembra 2016 oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania a zároveň v ňom uviedla, že *„Každodenné pridelovanie veľkého množstva nových spisov na konanie a rozhodnutie sudcom, ktoré následne nie je vždy možné optimálne časovo zvládnuť a uzavrieť, nie je vzhľadom na uvedené ospravedlnením prietahov. Porušenie základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov de facto konštatoval aj sám predseda Okresného súdu Bratislava III v rámci odpovede na sťažnosť na prietahy, ktorú podávala sťažovateľka v snahe zabrániť týmto prietahom.*

Ako novú skutočnosť súdu uvádzame, že Okresný súd Bratislava III vyhlásil v predmetnom konaní dňa 30. 11. 2016 prekvapivý rozsudok, ktorým návrh žalobkyne zamietol s tým, že žalovaná nie je za spôsobenú škodu zodpovedná (ak sme to správne pochopili, nakoľko písomné vyhotovenie rozsudku ešte nie je dostupné a uvedené vyplývalo zo stručného odôvodnenia verejného vyhlásenia rozsudku). Uvedený záver je v rozpore s trestným rozsudkom...

Sťažovateľka je tak nútená v konaní ďalej pokračovať a proti rozsudku sa odvolať, čím sa celý spor opäť predĺži a sťažovateľka má vzhľadom na svoj vek obavu (má 70 rokov) či sa vôbec spravodlivého rozhodnutia dožije.“

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľky a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 22/2013 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 2 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ako aj z čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej trestným činom, o ktorom bolo už predtým právoplatne rozhodnuté, tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov, a ako takú ju nemožno považovať za právne zložitú. Obsah spisu a doterajší priebeh napadnutého konania nenaznačuje ani to, že by vec sťažovateľky bola zložitá zo skutkového hľadiska. Zložitosť veci teda ústavný súd nepovažoval za skutočnosť, ktorá by výraznejšou mierou prispela k doterajšej dĺžke napadnutého konania. Ústavný súd pri rozhodovaní prihliadol na predmet napadnutého konania, ktorý pre sťažovateľku ako poškodenú trestným činom považuje za významný, a preto vyžadujúci osobitnú starostlivosť zo strany okresného súdu.

2. Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu zistil, že sťažovateľka nebola prítomná na pojednávania len raz, a to zo zdravotných dôvodov. Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania teda podľa záveru ústavného súdu neprispelo k predĺženiu napadnutého konania.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Ústavný súd zistil, že okresný súd bol v období od preradenia veci do registra „C“ (13. februára 2013, pozn.) do prvého pojednávania (18. marca 2015, pozn.) dlhodobo bez ospravedlniteľného dôvodu nečinný, a to aj napriek opakovaným podaniam sťažovateľky sledujúcim dosiahnutie plynulosti napadnutého konania. Okresný súd tak neodôvodnenou nečinnosťou spôsobil prieťahy v konaní.

Ústavný súd hodnotí ako neefektívny postup okresného súdu spočívajúci v akceptácii opakovaných obštrukčných pokusov žalovanej marit' nariadené pojednávania, a to vzhľadom na to, že vo veci konajúci súd neuplatnil jemu dostupné procesné prostriedky na zabezpečenie súčinnosti žalovanej v konaní (neprítomnosť žalovanej na pojednávaní nariadenom na 18. marec 2015, odročenie pojednávania nariadeného na 6. máj 2015 z dôvodu akceptovania oznámenia žalovanej, že nie je právne zastúpená, doručeného deň pred týmto pojednávaním, odročenie pojednávania pre neprítomnosť žalovanej na pojednávaní 7. októbra 2015 po už ukončenej práceneschopnosti, alebo odročenie pojednávania nariadeného na 5. október 2016 z dôvodu neprítomnosti žalovanej atď.).

Zohľadňujúc celkovú dĺžku napadnutého konania (viac ako štyri roky, pozn.), ako aj skutočnosť, že rozhodujúcou príčinou neprimeranej dĺžky napadnutého konania je v posudzovanom prípade neodôvodnená nečinnosť okresného súdu po dobu viac ako 2 rokov, a s prihliadnutím na význam predmetu konania pre sťažovateľku, ktorá má postavenie poškodenej trestným činom, ako aj jej vysoký vek, ústavný súd dospel k záveru, že v doterajšom priebehu napadnutého konania došlo k zbytočným prieťahom. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 22/2013 konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 5 000 € z dôvodov citovaných v časti I tohto nálezu.

Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadost'učinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý

spravodlivé finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä doterajšiu neprimeranú dĺžku napadnutého konania, ako aj zistené obdobie neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, berúc však do úvahy aj vysoký vek sťažovateľky a význam predmetu konania pre ňu, dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade bude spravodlivé priznanie finančného zadostučinenia v sume 2 000 €, ktoré považuje za primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 3 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním. Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2015, ktorá bola 858 €.

Úhradu trov konania priznal ústavný súd za dva uplatnené úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) vykonané v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Ústavný súd priznal sťažovateľke za každý úkon po 143 € a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za každý úkon v sume 8,58 €, čo spolu predstavuje sumu 303,16 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. januára 2017